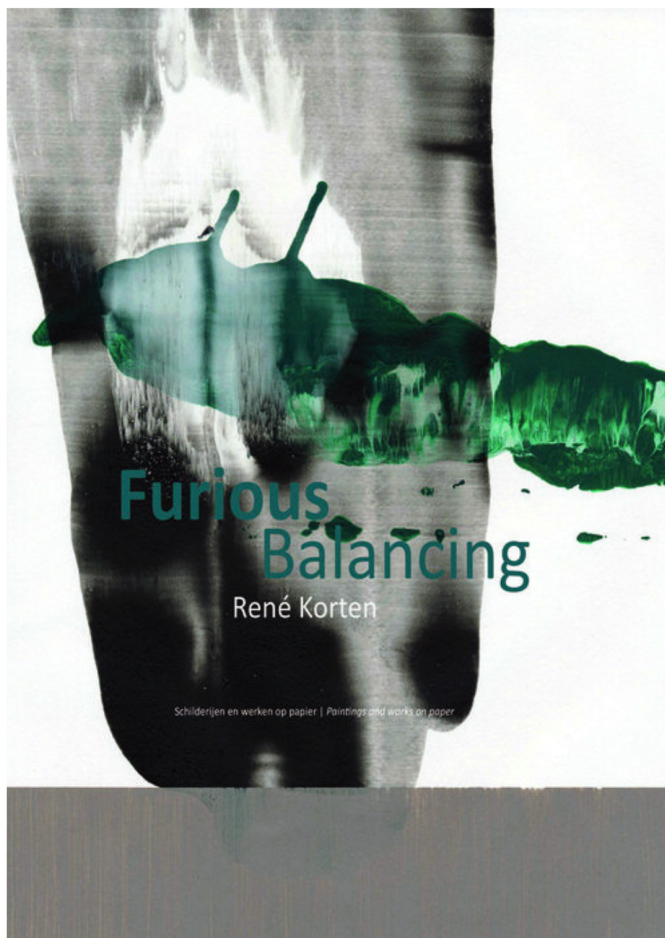

KUNST-stukjes

René Korten trekt zijn werkelijkheid met spatel over doek

Modder aan een kwastje. Het is een mysterie dat met zo een aards materiaal, met pigmenten gekleurde grond, wereldse beeltenissen ontstaan. Door alleen wat verf op een doek te kwasten er tastbare figuratieve beelden in en uit opdoemen. Een materiaal dat op kunstzinnige wijze op een drager als linnen doek of houten plank wordt aangebracht. Want bestrijk ik een kozijn of een deur in een bepaalde kleur dan noem ik dat verven. Doodgewoon. Schilderen is het wanneer je dit kozijn of deze deur op doek penseelt, er een weerslag van de werkelijkheid van maakt. Kunst schilderen, kunstschilderen. Een afdruk maken of beter een indruk uitbeelden van het zijn, het wezen. Je kunt de kleffe modder tegen het doek smijten, grote klodders uitsmeren op paneel. De meeste schilders maken daar dan mooie vormen in, vlekken en vlakken die worden tot een voor de kijker te herkennen afbeelding van de werkelijkheid. Een verborgen feit is het wanneer uit het niets iets ontstaat. Een raadsel dat in een vormeloze massa, geperst uit een tube, iets kan worden. Het zichtbaar maken van wat er niet is. Het is een wonder. En zie ik dan in de streek een beeld tevoorschijn komen, dan verwonder ik me daarover en bewonder het zichtbare onzichtbare.

Het zal voor René Korten ook iedere keer een verrassing zijn dat uit zijn verfstreken een begrijpbare vorm ontstaat. Of althans een beeld dat houvast biedt aan de blik er iets, een tastbaar begrip, van te maken, in te zien. Niet met een plan, maar intuïtief smeert en strijkt Korten eerder opgebrachte plakken verf uit met een spatel. De vlekken die getrokken worden hebben het karakter en de belijning van het gereedschap waarmee het is opgezet. Door te variëren in druk, duur en positie van de spatel ontstaan vlakken die ruimte laten voor bestaande onderschildering. Hij werkt nat in en schuift kleuren over elkaar in een transparant spel. In een breed gebaar is de vorm over de drager getrokken, van links naar rechts of andersom, van boven naar beneden of vice versa.

De getrokken vlakken hebben horizontaal het aard van een landschap, omdat het ons doet denken aan een horizon met de wereld eronder en de hemel erboven. Naast het trekken van de verf, laat Korten de met water aangelengde 'modder' zich ook wel driftig een eigen weg zoeken op de drager. Maar telkens blijft het effect van smeren aanwezig. De compositie lijkt telkens onderweg. In de stilstand van het gekaderde linnen of het vel papier is voortdurend beweging op te merken, een spanning aangebracht. In de landschapssfeer schijnen wolken hoog op te rijzen. Een cumulonimbus die zich hoog opstapelt in het luchtruim.

jurjen k. van der hoek

on-be-grij-pe-lijk.
observeren wat je blik
registreert, ongedacht wat
het oog ziet.
het is wat het is, niet meer
en niets minder.
on-be-schrij-fe-lijk

In de gemaakte vormen, getrokken uit klonters pure of gemengde verf, ontstaan zonder nadenken figuraties. Ze lichten automatisch op in de materie. Want die voorstelling wil de beschouwer zien in de abstracte beleving. Het houvast om de ogen gerust te stellen. De maker ervaart op zijn beurt het tevoorschijn komen van de beeltenis als het opduiken van een plaat in een ontwikkelbad, zoals analoge fotografie het geheim van het vangen van de omgeving op een vel papier zichtbaar maakt. Tijdens het werken, het beschilderen van de ondergrond, vormt zich stapsgewijs een tastbaar beeld. Dat kan.

Deze kunstenaar kan dit effect nog manipuleren door over en langs de vlekken zorgvuldig geplaatste lijnen aan te brengen. De abstracte omgeving wordt een realiteit. Want in onze simpele opvatting verlangen wij ons een beeld te kunnen vormen. Proberen wij een vinger te krijgen achter het ondoorgrondelijke, trachten het geheimenis begrijpelijk te maken. Het bedrieglijke, de leugen tot waarheid te laten worden. Uit de verf laat Korten een valse realiteit ontstaan. Het is er niet, want het is natuurlijk alleen maar modder op een stuk linnen. Maar het lijkt toch te bestaan, als afbeelding van een onderbewustzijn dat verbanden legt met onbestaanbare elementen en realistische details.

In de uitgave "Furious Balancing" laat René Korten beelden zien van zijn werk. Daarnaast is een uitgebreide lijst van solo-, duo- en groepstentoonstellingen opgenomen. Biografische gegevens, publicaties, stipendia en particuliere en museumcollecties waarin zijn werk is ondergebracht en opgenomen. En er zijn nog notities aangezekend, gedachten van de kunstenaar zelf. Als schetsen voor zijn werk. Woorden die zijn belevenis tijdens en bij het werken weergeven. Oneliners en overpeinzingen: "Er is een iets, er is een ergens. En daar zijn relaties. That's it." of "Verf haalt mij uit mijn hoofd."

De composities laten zich niet eenvoudig omschrijven. Deze schilderijen spreken in hun veelkleurigheid en vormtaal voor zich. Behoeven geen uitleg. Het zijn zelfstandige afbeeldingen, autonome vormen, die buiten de werkelijkheid staan en daardoor zo wonderlijk echt lijken. Korten daarover: "Ik wil mezelf niet uitdrukken. Ik wil aan mezelf ontsnappen. (...) Het toeval is een vreemdeling én een compagnon." In het boek wordt het werk van Korten door een aantal wetenschappers beschreven en omschreven. Wetenschappers in de kunst. Mensen die beroepshalve met zijn werk in aanraking zijn gekomen. Als curator, museumdirecteur of beeldend kunstenaar.

En ze zijn het er eigenlijk allen wel over eens dat de mogelijkheden van verf en drager tot het uiterste worden gedreven. Het schilderij is klaar en af wanneer werk en maker in harmonie zijn met elkaar, maar die uitkomst – dat moment van samenvallen – staat nooit van tevoren vast. De werken zijn landschappen van onze geest. Ze bestaan niet anders dan in mijn onderbewustzijn. Het bewustzijn, die werkelijkheid, manipuleert Korten met zijn schilderijen. In zijn beelden ontstaat een realiteit die geen bestaan kent, irreëel is en toch werkelijk lijkt. Het werk heeft een eigen waarheid in zich. Een waarheid die het midden houdt tussen echt en onecht.

In zijn werk balanceert Korten dan ook op het snijvlak van de realiteit en een abstracte weerslag daarvan. Het is deze smalle rand waar vanaf de kunstenaar makkelijk kan vallen. Geestdriftig houdt hij zich staande, maar niet onbesuisd of ondoordacht. René Korten beeldt niet af, maar hij beeldt uit. In een non-figuratieve beeldtaal associëren vaste en zwevende vormen aan aardse elementen als land, licht, lucht en water. Een omgeving van de tweede en derde scheppingsdag. Het scheiden van water en atmosfeer en na een nacht slapen van water en vasteland. Met dat woeste en ledige karakter in gedachten heeft Korten speels schilderijachtige bouwsels gemaakt.

Furious Balancing, schilderijen en werken op papier, René Korten. Eigen uitgave bij gelegenheid van de tentoonstelling in ECI Cultuurfabriek te Roermond, 2021.